

MISE

... AGUS MO LAOICH
TÀR-SGRÌOBHAIDHEAN

ÀS1:3

MISE:SI:3

TÀR-SGRÌOBHAIDHEAN

6. Curaidhean Spòrs td

Ùisdean MacIllinnein

Ged tha buntanas aige ri Eilean Sgarp anns na Hearadh, thogadh Ùisdean MacIllinnein ann an teaghlach Gàidhlig ann an Loch Abar far an deach e dhan àrd-sgoil. 'S ann an sin a dh'ionnsaich e mun spòrs a bhiodh cudromach dha fad a bheatha, iomain. Lean e air a' cluich nuair a chaidh e dhan Oilthigh, agus fhuair e an cothrom a dhol air turas le sgioba Oilthigh Ghlaschu a dh'Èirinn, agus chluich e air Pàirc Ui Chròcaigh, a' phàirc-chluich mhòr ann am Baile Atha Cliath.

An dèidh ceumnachadh à Oilthigh Ghlaschu, chaidh e a theagasg Gàidhlig ann an Inbhir Nis mus deach e an uair sin a dh'obair chun a' BhBC aig BBC Radio nan Gàidheal. Chuir e seachad ùine ghoirid aig a' Phress and Journal mus deach e a-mach air a cheann fhèin, ag obair ann an diofar raointean de na meadhanan agus ann an saoghal na Gàidhlig.

Tha e air grunn dhuaisean a bhuannachadh mar sgrìobhaiche ann an saoghal naidheachdan is spòrs, agus tha e fìor eòlach air saoghal na camanachd, 's e air grunn leabhraichean eile fhoillseachadh. Sgrìobh e cuideachd eachdraidh Rèis Bheinn Nibheis. Tha e air a bhith, aig diofar amannan, na Rùnaire air Comunn Gàidhlig Inbhir Nis agus Urras Brosnachaidh na Gàidhlig, na Stiùiriche agus na Iar-Cheann-suidhe air Comann na Camanachd, agus na bhall de dh'Urras Shomhairle. Thug e a-mach ceum PhD aig Oilthigh Obar Dheathain ann an naoi ceud deug naochad 's a h-ochd le tràchdas air iomain, agus bho dhà mhìle 's a h-aon gu dà mhìle 's a h-ochd bha e ag obair aig Caledonian Mac a' Bhriuthainn.

An-diugh, bidh e fhathast ag aithris air iomain ann am Beurla agus Gàidhlig, agus air ball-coise agus rugbaidh cuideachd. Eadar dà mhìle 's a ceithir-deug is dà mhìle 's a h-ochd-deug, bha e aig stiùir pròiseact shònraichte "Gaisgich na Camanachd" a bha a' siubhal air feadh choimhearsnachdan iomain agus a' cuimhneachadh air an fheadhainn às na sgìrean sin a chaidh a mharbhadh sa Chogadh Mhòr o chionn ceud bliadhna.

Tro òraidean, ceòl agus dealbhan, thug am pròiseact ionmholtas seo iomadh sgeulachd gu aire an t-sluaigh mu na h-euchdan agus na h-ìobairtean a rinn gillean on Ghàidhealtachd sa chogadh fhuilteach, oillteil sin.

MISE:SI:3

TÀR-SGRÌOBHAIDHEAN

Measadh a trì

Pìobaire Òg Uibhist a Deas

Bha siud ann o chionn fhada ann an Uibhist a Deas seann duine aig an robh trìuir mhac. An dithis bu shine bha iad glè mhath air pìobaireachd, ach am fear a b' òige cha robh esan cianail math idir.

Aig an àm seo bha Clann MhicCruimein ann an Dùn Bheagain nam pìobairean aig ceann-cinnidh nan Leòdach, agus chuala iadsan mu na gillean a bha seo ann an Uibhist. Smaoinich iad gun rachadh iad a-null a dh'Uibhist feuch an dèanadh iad a-mach cò a b' fheàrr air pìobaireachd, iad fhèin no na gillean aig a' bhodach. Nuair a ràinig iad Uibhist, cha robh na gillean a-staigh, agus dh'inns an athair do Chlann MhicCruimein nach biodh iad a' tilleadh dhachaigh gu ceann latha no dhà.

Thachair gun robh am fear a b' òige dhe na gillean aig an àm seo a-muigh a' buachailleachd air cnoc gorm aig astar fada on taigh aca. Chuala e an sin an ceòl bu bhinne agus bu bhrèagha a chual' e riamh agus smaoinich e sa mhionaid gur e sìthean a bha anns a' chnoc seo. Chun an dorais a ghabh e gun dàil, ach mus deach e a-steach, chuir e sgian anns an doras, oir bha fhios aige nan dèanadh e sin gum faigheadh e a-mach a-rithist, ach mura dèanadh gum biodh e a-staigh gu bràth tuilleadh.

Cho luath 's a chaidh e a-steach dh'iarr e air a' bhodach bheag a bha a' seinn na pìoba am port ionnsachadh dha. Dh'iarr am bodach air a theanga a chur na bheul-san. Rinn esan sin agus sa mhionaid dh'ionnsaich e am port.

Nuair a ràinig am fear òg an taigh bha Clann MhicCruimein a-staigh roimhe agus dh'iarr iad air a phìob a chur suas feuch cò dhiubh a b' fheàrr, esan no iad fhèin. Thuir am bodach riutha nach biodh sin gu math sam bith, nach robh dad a dh'fheum anns an fhear òg.

"Coma leat," thuir iadsan, "feuchadh esan co-dhiù, biodh e math no dona."

Chuir an gille suas a phìob agus chluich e am port a dh'ionnsaich an sìthiche dha.

Nuair a chuala Clann MhicCruimein an ceòl àlainn, binn seo 's ann a thuir iad:

"Mas e sin am fear as miosa chan eil e gu feum sam bith dhuinne feuchainn ris an fheadhainn as fheàrr."

Agus cha do rinn iad ach tilleadh anns a' bhad air ais a Dhùn Bheagan.